

Brussel, 16.11.2023
COM(2023) 729 final

2023/0414 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

**tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) van
13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en
veerkrachtplan voor Letland**

{SWD(2023) 375 final}

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) van 13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Letland

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹, en met name artikel 20, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Nadat Letland op 30 april 2021 zijn nationale herstel- en veerkrachtplan had ingediend, heeft de Commissie de Raad een voorstel voor een positieve beoordeling voorgelegd. De Raad heeft de positieve beoordeling goedgekeurd door middel van het uitvoeringsbesluit van 13 juli 2021².
- (2) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun van elke lidstaat uiterlijk op 30 juni 2022 worden geactualiseerd volgens de daarin vastgestelde methode. Op 30 juni 2022 heeft de Commissie de bijgewerkte resultaten van die actualisering aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.
- (3) Op 26 september 2023 heeft Letland bij de Commissie een gewijzigd nationaal herstel- en veerkrachtplan ingediend, met inbegrip van een REPowerEU-hoofdstuk overeenkomstig artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241.
- (4) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan wordt ook rekening gehouden met de geactualiseerde maximale financiële bijdrage overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Het plan bevat een met redenen omkleed verzoek aan de Commissie om de Raad voor te stellen het uitvoeringsbesluit van de Raad overeenkomstig artikel 21, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 te wijzigen omdat het herstel- en veerkrachtplan door objectieve omstandigheden gedeeltelijk niet langer haalbaar is. De door Letland ingediende wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan hebben betrekking op zeventig maatregelen.
- (5) Op 14 juli 2023 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Letland. De Raad beval Letland met name aan de belastingheffing uit te

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

² ST 10157/21; ST 10157/21 ADD 1.

breiden, onder meer voor eigendom en kapitaal, en de toereikendheid van de gezondheidszorg en de sociale bescherming te versterken. Het beval Letland ook aan om de gestage uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan voort te zetten, het REPowerEU-hoofdstuk snel af te ronden en door te gaan met de snelle uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's. Verder beval de Raad aan om de toegang tot financiering voor kleine en middelgrote ondernemingen te verbeteren via openbare garantie- en kredietregelingen. Wat de uitdagingen op het gebied van energie betreft, heeft de Raad aanbevolen dat Letland in 2023 en 2024 de geldende noodsteunmaatregelen voor energie zo snel mogelijk afbouwt of er ten minste voor zorgt dat dergelijke steunmaatregelen, indien nodig, gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn en stimulansen voor energiebesparing behouden. De Raad heeft ook aanbevolen dat Letland zijn algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen vermindert door de inzet van hernieuwbare energie te versnellen en de energie-efficiëntie maatregelen te versterken, zorgt voor voldoende capaciteit van de interconnecties, de synchronisatie met het stroomnet van de Unie voortzet en de beleidsinspanningen opvoert die gericht zijn op groene om- en bijscholing.

- (6) De indiening van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De samenvatting van de raadplegingen is samen met het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan ingediend. Krachtens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren.

Wijzigingen op basis van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241

- (7) De wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan die Letland op grond van objectieve omstandigheden heeft ingediend, hebben betrekking op 35 maatregelen.
- (8) Letland heeft toegelicht dat vijf maatregelen als gevolg van verstoringen in de toeleveringsketen niet langer haalbaar zijn onder de specifieke voorwaarden die in het oorspronkelijke plan waren voorzien. Dit betreft de streefdoelen met de volgnummers 3 en 4 van maatregel 1.1.1.1i (investeringen: Concurrerend passagiersvervoer per spoor binnen het gemeenschappelijke openbaarvervoersysteem van de stad Riga), het streefdoel met volgnummer 5 van maatregel 1.1.1.2i (investeringen: Milieuvriendelijke verbeteringen van het openbaarvervoersysteem van de stad Riga), het streefdoel met volgnummer 6 van maatregel 1.1.1.3.i (investeringen: Complete fietsinfrastructuur) en het streefdoel met volgnummer 18 van maatregel 1.2.1.4.i (investeringen: Verbetering van de energie-efficiëntie van overheidsgebouwen, met inbegrip van historische gebouwen), alle onder component 1 (Klimaatverandering en milieuvriendelijkheid); en de mijlpalen met de volgnummers 176 en 177 van maatregel 6.1.2.1.i (investeringen: Koppeling van röntgenapparatuur voor spoorwegen aan BAXE en gebruik van kunstmatige intelligentie voor de analyse van beelden voor het scannen van goederenvervoer per spoor) onder component 6 (Rechtsstatelijkheid). Op grond hiervan heeft Letland verzocht om wijziging van de reikwijdte van de streefdoelen met de volgnummers 3, 4, 5, 6, 18 en 102, en om verlenging van het tijdschema voor de uitvoering van de mijlpalen met de volgnummers 176 en 177. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (9) Letland heeft toegelicht dat zes maatregelen vanwege de hoge inflatie, in sommige gevallen in combinatie met verstoringen van de toeleveringsketen, niet langer haalbaar zijn zoals voorzien in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Dit betreft de streefdoelen met de volgnummers 63 en 64 van maatregel 2.3.1.2.i (investeringen: Ontwikkeling van belangrijke digitale vaardigheden van ondernemingen) onder component 2 (Digitale transformatie). Op grond hiervan heeft Letland verzocht de waarde van de streefdoelen met de volgnummers 63 en 64 te verlagen. Dit betreft het streefdoel met volgnummer 102 van maatregel 3.1.1.4.i (investeringen: Oprichting van een financieringsfonds voor de bouw van laaghuurwoningen) onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om de oorspronkelijke ambitie van de bovengenoemde maatregel te verlagen. Dit betreft ook de mijlpalen en streefdoelen met de volgnummers 113, 114, 115, 116 en 117 van maatregel 3.1.2.1.i (investeringen: Maatregelen ter bevordering van de toegang tot overheidsdiensten en werkgelegenheid voor personen met een handicap), de streefdoelen met de volgnummers 122 en 123 van maatregel 3.1.2.3.i (investeringen: Veerkracht en continuïteit van de langdurige sociale zorg) en de mijlpalen met de volgnummers 125 en 126 van maatregel 3.1.2.4.i (investeringen: Synergetische ontwikkeling van sociale en arbeidsrevalidatiediensten ter bevordering van de weerbaarheid van mensen met een functionele handicap), alle onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid). Om het vereiste uitvoeringsniveau van deze drie maatregelen te kunnen handhaven, heeft Letland de stijging van de geraamde kosten gecompenseerd door gebruik te maken van extra middelen die beschikbaar zijn gekomen na de aanpassing van de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun. Deze objectieve omstandigheden hebben ook betrekking op de mijlpalen met de volgnummers 181, 182, 183, 184 en 185 van maatregel 6.1.2.4.i (investeringen: Totstandbrenging van infrastructuur voor de uitvoering van controlediensten in Kundziņsala) onder component 6 (Rechtsstatelijkheid). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om verlenging van het tijdsschema voor de uitvoering van de bovengenoemde maatregelen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (10) Letland heeft toegelicht dat vier maatregelen niet langer haalbaar zijn binnen het tijdschema van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan vanwege objectieve omstandigheden die een verlenging van het aanbestedingsproces noodzakelijk maken. Dit betreft het streefdoel met volgnummer 66 van maatregel 2.3.1.4.i (investeringen: Ontwikkeling van de aanpak van individuele leerrekeningen), het streefdoel met volgnummer 78 van maatregel 2.3.2.3i (investeringen: De digitale kloof dichten voor sociaal kwetsbare leerlingen en onderwijsinstellingen) onder component 2 (Digitale transformatie); de mijlpalen met de volgnummers 119 en 120 van maatregel 3.1.2.2.i (investeringen: Ontwikkeling van een prognose-instrument) onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid) en de mijlpaal met volgnummer 180 van maatregel 6.1.2.3.i. (investeringen: Verbetering van de douanecontrole van ontvangen postzendingen op het douanekantoor van de luchthaven) in het kader van component 6 (Rechtsstatelijkheid). Op grond hiervan heeft Letland verzocht om verlenging van het tijdsschema voor de uitvoering van de mijlpalen met de volgnummers 119, 120 en 180, en om schrapping van het tussentijdse streefdoel met volgnummer 78, terwijl het tussentijdse streefdoel met volgnummer 66 wordt verlaagd (waarbij het uiteindelijke streefdoel van de maatregel intact blijft). Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (11) Letland heeft toegelicht dat één maatregel vanwege onvoorziene knelpunten niet langer haalbaar is zoals voorzien in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Dit

betreft het streefdoel met volgnummer 71 van maatregel 2.3.2.1.i (investeringen: Digitale vaardigheden voor bewoners, met inbegrip van jongeren) onder component 2 (Digitale transformatie). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om de waarde van het tussentijdse streefdoel te verlagen, waarbij het uiteindelijke streefdoel voor deze maatregel intact blijft. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (12) Letland heeft toegelicht dat 12 maatregelen zijn gewijzigd om betere alternatieven uit te voeren en zo de oorspronkelijke ambitie van de maatregel te bereiken. Dit betreft het streefdoel met volgnummer 12 van maatregel 1.2.1.2.i (investeringen: Verhoging van de energie-efficiëntie in het bedrijfsleven, die op nationaal niveau zal worden uitgevoerd in de vorm van een gecombineerd financieel instrument), en het streefdoel met volgnummer 26 van maatregel 1.3.1.2.i (investeringen: Investerings in infrastructuur ter beperking van het overstromingsrisico), beide onder component 1 (Klimaatverandering en milieuvriendelijkheid). Op basis hiervan heeft Letland verzocht de waarde van de goedgekeurde projecten met betrekking tot de verbetering van de energie-efficiëntie te verhogen en te verwijzen naar de voltooiing van projecten voor de bescherming tegen overstromingsrisico's. Deze objectieve omstandigheden betreffen ook het streefdoel met de volgnummers 35 en 36 van maatregel 2.1.2.2.i (investeringen: Nationale federale cloud van Letland) onder component 2 (Digitale transformatie). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om wijziging van de technologische oplossing voor de uitvoering van moderne IT-architectuur en cloud-oplossingen in de overheidsadministratie. Deze objectieve omstandigheden betreffen ook de mijlpaal met volgnummer 42 van maatregel 2.2.1.r (hervorming: Totstandbrenging van de volledige cyclus van steun voor de digitale transformatie van bedrijven met regionale dekking), de streefdoelen met de volgnummers 43 en 44 van maatregel 2.2.1.1.i (investeringen: Steun voor de oprichting van digitale-innovatiehubs en regionale contactpunten) en de streefdoelen met de volgnummers 45 en 46 van maatregel 2.2.1.2.i (investeringen: Steun voor de digitalisering van processen in commerciële activiteiten) onder component 2 (Digitale transformatie). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om uitbreiding van de groepen begunstigden om de digitale transformatie van de economie te verbreden. Letland heeft ook voorgesteld om het soort meting van de output te differentiëren voor verschillende groepen begunstigden. Daarom zijn de streefdoelen met de volgnummers 43 en 44 gewijzigd en is er een nieuwe mijlpaal met volgnummer 44 bis ingevoegd om de steun te weerspiegelen voor de verschillende groepen begunstigden en om te voorzien in het bijbehorende soort meting. Deze objectieve omstandigheden betreffen ook de mijlpalen met de volgnummers 55, 57 en 58 van maatregel 2.3.1.r (hervorming: Ontwikkeling van een duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondersteuningskader voor volwasseneneducatie) onder component 2 (Digitale transformatie). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om één regelgevend kader te ontwikkelen als doeltreffendere oplossing om de doelstellingen van de hervorming te behalen en tegelijkertijd de vastleggingen in verband met de uitvoering ervan te versterken, en om bestaande en geplande opleidingsprogramma's gezamenlijk uit te voeren. Deze objectieve omstandigheden betreffen ook de mijlpaal met volgnummer 128 van maatregel 3.1.2.5.i (investeringen: Deelname aan de arbeidsmarkt van werklozen, werkzoekenden en mensen die werkloos dreigen te worden) onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om het aantal beoordelingsinstrumenten voor digitale vaardigheden te herzien tot één, waarbij twee soorten tests beschikbaar zouden zijn, dit met het oog op meer gebruiksvriendelijkheid en na overleg met relevante belanghebbenden. Deze

objectieve omstandigheden betreffen ook het streefdoel en de mijlpaal met de volgnummers 155 en 156 van maatregel 5.1.1.1.i. (investeringen: Ontwikkeling en voortdurende werking van een volwaardig model voor het beheer van innovatiesystemen) en de mijlpaal en het streefdoel met de volgnummers 157 en 158 van maatregel 5.1.1.2.i. (investeringen: Instrument ter ondersteuning van de ontwikkeling van innovatieclusters), beide in het kader van component 5 (Economische transformatie en productiviteitshervorming). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om herziening van het model voor het beheer van innovatiesystemen om te zorgen voor effectieve ondersteuning bij de ontwikkeling van innovatieclusters. Deze objectieve omstandigheden betreffen ook de mijlpaal met volgnummer 200 van maatregel 6.3.1.1.i. (investeringen: Open, transparant, eerlijk en verantwoordingsplichtig openbaar bestuur) en de mijlpaal met volgnummer 202 van maatregel 6.3.1.2.i. (investeringen: Professionalisering van het openbaar bestuur en bestuurlijke en capaciteitsopbouw), beide in het kader van component 6 (Rechtsstatelijkheid). Op basis hiervan heeft Letland verzocht om het aangenomen document te veranderen van competentiekaders in een intern regelgevingsbesluit, waardoor de rechtsgrondslag voor de vaststelling van het competentiekader van de schoolopleidingen van de overheid wordt versterkt. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (13) Letland heeft toegelicht dat vijf maatregelen als gevolg van onvoorziene veranderingen in de toelevering van digitale diensten niet langer haalbaar zijn onder de specifieke voorwaarden die in het oorspronkelijke plan waren voorzien. Dit betreft de streefdoelen met de volgnummers 29 en 30 van maatregel 2.1.1.1.i (investeringen: Modernisering van overheidsdiensten en digitale transformatie van diensten, met inbegrip van het ondernemingsklimaat), de streefdoelen met de volgnummers 32, 33 en 34 van maatregel 2.1.2.1.i (investeringen: Gecentraliseerde governanceplatforms en -systemen), het streefdoel met volgnummer 39 van maatregel 2.1.3.1.i (investeringen: Beschikbaarheid, uitwisseling en analyse van gegevens), alle onder component 2 (Digitale transformatie). Op grond hiervan heeft Letland verzocht de financiering te herverdelen over deze maatregelen en de waarde van het streefdoel met volgnummer 39 aan te passen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (14) Letland heeft verder toegelicht dat als gevolg van objectieve omstandigheden één maatregel niet langer haalbaar is onder de specifieke voorwaarden die in het plan waren voorzien, dit vanwege problemen met de verenigbaarheid met de staatssteunregels op grond van artikel 107 van het Verdrag die in de planningsfase niet konden worden voorzien. Dit betreft schrapping van het streefdoel met volgnummer 82 van maatregel 2.4.1.1.i. (investeringen: Aanleg van de passieve infrastructuur op de corridor Via Baltica voor 5G-dekking) onder component 2 (Digitale transformatie). Op basis hiervan heeft Letland voorgesteld de financiële middelen die vrijkomen door het schrappen van het streefdoel met volgnummer 82 te gebruiken om de ambitie te verhogen van het streefdoel met volgnummer 83 van maatregel 2.4.1.2.i (investeringen: Ontwikkeling van infrastructuur voor breedband of netwerken met zeer hoge capaciteit “last mile”) onder component 2 (Digitale transformatie). Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (15) Letland heeft toegelicht dat twee maatregelen zijn gewijzigd om betere alternatieven uit te voeren en zo de oorspronkelijke ambitie van de maatregel te bereiken. Dit betreft het streefdoel met volgnummer 108 van maatregel 3.1.1.6.i (investeringen: Aankoop

van emissievrije voertuigen voor de uitvoering van gemeentelijke functies en diensten) onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid). Tegelijkertijd heeft Letland voorgesteld de financiële middelen die vrijkomen door het verlagen van de begrotingstoewijzing aan het streefdoel met volgnummer 108 te gebruiken voor het verhogen van het streefdoel met volgnummer 106 van maatregel 3.1.1.5.i (investeringen: Ontwikkeling van infrastructuur en uitrusting van onderwijsinstellingen) onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid) om de ontwikkeling van infrastructuur en uitrusting van onderwijsinstellingen verder uit te breiden. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.

- (16) De Commissie is van oordeel dat de door Letland aangevoerde redenen de actualisering overeenkomstig artikel 21, lid 2, van die verordening rechtvaardigen.

Correctie van schrijffouten

- (17) In de tekst van het uitvoeringsbesluit van de Raad zijn schrijffouten vastgesteld die betrekking hebben op streefdoelen en 35 maatregelen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet worden gewijzigd om de schrijffouten te corrigeren die niet overeenstemmen met de inhoud van het herstel- en veerkrachtplan dat op 30 april 2021 bij de Commissie is ingediend, zoals overeengekomen tussen de Commissie en Letland. Deze schrijffouten hebben betrekking op maatregel 1.1.1 (hervorming: Vergroening van het metropolitane transportsysteem van Riga), maatregel 1.2.1.1.i (investeringen: Verbetering van de energie-efficiëntie van appartementengebouwen en de overgang naar technologieën voor hernieuwbare energie), maatregel 1.2.1.3.i (investeringen: Verbetering van gemeentelijke gebouwen en infrastructuur door bevordering van de overgang naar technologieën voor hernieuwbare energie en verbetering van de energie-efficiëntie), alle onder component 1 (Klimaatverandering en milieuvriendelijkheid); maatregel 2.1.1.r. (hervorming: Modernisering van nationale processen en diensten en digitale transformatie), maatregel 2.1.2.r (hervorming: Verhoging van de efficiëntie en interoperabiliteit bij het gebruik van nationale ICT-middelen), maatregel 2.1.2.1.i. (investeringen: Gecentraliseerde governanceplatforms en -systemen), maatregel 2.1.3.r. (hervorming: ontwikkeling van de nationale economie op het gebied van economische gegevens en digitale diensten), maatregel 2.2.1.2.i. (investeringen: Steun voor de digitalisering van processen in commerciële activiteiten), maatregel 2.2.1.3.i. (investeringen: Steun voor het in de handel brengen van nieuwe producten en diensten, maatregel 2.2.1.4.i. (investeringen: Financiële instrumenten om de digitale transformatie van marktdeelnemers te vergemakkelijken), maatregel 2.2.1.5.i. (investeringen: Bevordering van de digitale transformatie van mediabedrijven), maatregel 2.3.1.1.i. (investeringen: Zorgen voor de verwerving van geavanceerde digitale vaardigheden), maatregel 2.3.1.3.i. (investeringen: Ontwikkeling van een opleidingsaanpak in zelfbeheer voor ICT-specialisten), maatregel 2.3.r. (hervorming: Digitale vaardigheden voor de digitale transformatie van samenleving en overheid), maatregel 2.3.2.2.i. (investeringen: Ontwikkeling van vaardigheden en capaciteiten van nationale en lokale overheden op het gebied van digitale transformatie), maatregel 2.4.1.r. (hervorming: Ontwikkeling van breedbandinfrastructuur), alle in het kader van component 2 (Digitale transformatie); maatregel 3.1.1.r (hervorming: Administratieve territoriale hervorming), maatregel 3.1.1.1.i. (investeringen: Verbetering van het netwerk van regionale en lokale wegen) en maatregel 3.1.1.2.i. (investeringen: Versterking van de capaciteit van gemeenten om de efficiëntie en kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren), maatregel 3.1.2.r. (hervorming: Toegang tot sociale diensten en diensten

voor arbeidsvoorziening ter ondersteuning van de hervorming van het minimuminkomen), maatregel 3.1.2.5.i. (investeringen: Deelname aan de arbeidsmarkt van werklozen, werkzoekenden en mensen die werkloos dreigen te worden), alle onder component 3 (Vermindering van ongelijkheid); maatregel 4.1.1.r (hervorming: Duurzaamheid en veerkracht van een mensgericht, alomvattend en geïntegreerd gezondheidszorgstelsel), maatregel 4.1.1.1.i. (investeringen: Steun voor onderzoek op het gebied van de volksgezondheid), maatregel 4.1.1.2.i. (investeringen: Steun voor de versterking van de gezondheidsinfrastructuur van universitaire en regionale ziekenhuizen), maatregel 4.1.1.3.i. (investeringen: Steun voor de versterking van de gezondheidsinfrastructuur van secundaire ambulante dienstverleners), maatregel 4.2.1.r. (hervorming: Verstrekking van personele middelen en bijscholing), maatregel 4.3.1.1.i. (investeringen: Ondersteuning van de beoordeling en verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid van secundaire gezondheidszorg buiten ziekenhuizen), alle onder component 4 (Gezondheid); maatregel 5.1.r. (hervorming: Bestuur van innovatiesystemen en motivering van particuliere investeringen in onderzoek & ontwikkeling), maatregel 5.2.1.r. (hervorming: Hervorming van hoger onderwijs en wetenschappelijke excellentie en governance) onder component 5 (Economische transformatie en productiviteitshervorming); maatregel 6.1.1.r. Versterken van de analyse en ontwikkelen van gegevensbeheer op het gebied van belastingadministratie en douane, maatregel 6.1.2.r (hervorming: Analyse op afstand en gecentraliseerde analyse van gescande beelden bij douanecontrolepunten), maatregel 6.2.1.2.i (investeringen: Meer capaciteit voor onderzoek naar economische delicten), maatregel 6.2.1.3.i. (investeringen: Oprichting van één opleidingscentrum voor de ontwikkeling van de kwalificaties van rechters, justitieel personeel, officieren van justitie, assistent-aanklagers en gespecialiseerde rechercheurs (interdisciplinaire aangelegenheden)), maatregel 6.3.1.3.i. (investeringen: Ontwikkeling van het innovatie-ecosysteem van het openbaar bestuur), maatregel 6.3.1.4.i (investeringen: Groei van niet-gouvernementele organisaties om de vertegenwoordiging van de sociale zekerheid te versterken en de openbare belangen te monitoren), alle onder component 6 (Rechtsstatelijkheid). Deze correcties hebben geen gevolgen voor de uitvoering van de betrokken maatregelen.

Het REPowerEU-hoofdstuk op basis van artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241

- (18) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat een nieuwe hervorming en drie nieuwe investeringen. De hervorming is bedoeld om de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en het doel van Letland om een exportland voor groene energie te worden, dichterbij te brengen. De eerste investering is bedoeld om de synchronisatie van het nationale stroomnet met de elektriciteitsnetwerken op het Europese vasteland te versnellen en de energievoorziening veilig te stellen en te stabiliseren. De tweede investering bestaat uit vier delen en is gericht op het moderniseren, digitaliseren en beveiligen van het nationale energienetwerk door a) het vergroten van de capaciteit van het nationale netwerk om een grotere integratie van variabele hernieuwbare energiebronnen mogelijk te maken, b) het verbeteren van de energietransmissielijnen, c) het invoeren van een geavanceerde slimme oplossing voor distributiebeheer, en d) het voltooiën van analytische studies die nodig zijn om de route voor Letland te schetsen om een exportland voor groene energie te worden. De derde investering betreft de bouw van een nieuw duurzaam biomethaaninjectiepunt en de ontwikkeling van een IT-oplossing voor het slimme beheer van het injectiepunt.
- (19) De hervorming draagt ook bij aan de aanpak van energiearmoede door energiegemeenschappen te ondersteunen en te bevorderen.

- (20) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, waaronder het REPowerEU-hoofdstuk, beoordeeld aan de hand van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241.

Evenwichtige respons als bijdrage aan de zes pijlers

- (21) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt a), van en criterium 2.1 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, vormt het herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan de betrokken lidstaat.
- (22) Wat de eerste pijler betreft, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Letland aanvullende maatregelen om groene uitdagingen aan te pakken, met name in het REPowerEU-hoofdstuk. Door het nationale energienet voor te bereiden op een grotere integratie van hernieuwbare elektriciteit en door het gebruik van duurzaam biomethaan te vergroten dragen de maatregelen in dit hoofdstuk bij tot het bereiken van de klimaatdoelstellingen voor 2030 van de Unie en de doelstelling van de Unie om tegen 2050 klimaatneutraal te worden. Maatregel 7.1.r (hervorming: Transformatie van de nationale energiesector) zal naar verwachting i) een faciliterend kader invoeren voor energiegemeenschappen, zelfverbruikers en eigenaren van microgeneratoren, ii) voorwaarden vastleggen voor een efficiënter gebruik van bestaande transmissie- en distributienetwerken, en iii) voorwaarden vastleggen voor het verhogen van het gebruik van duurzaam biomethaan dat in het bestaande aardgasnetwerk wordt geïnjecteerd. Van alle maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk wordt verwacht dat ze aanzienlijk zullen bijdragen aan de groene transitie of aan het aanpakken van de uitdagingen die daaruit voortvloeien.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

- (23) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt b), van en criterium 2.2 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de relevante landspecifieke aanbevelingen aan Letland, met inbegrip van begrotingsaspecten daarvan, of uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die de Commissie in het kader van het Europees Semester officieel heeft goedgekeurd.
- (24) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan wordt met name rekening gehouden met landspecifieke aanbevelingen die formeel door de Raad zijn aangenomen vóór de beoordeling van het gewijzigde plan door de Commissie. Aangezien de maximale financiële bijdrage voor Letland naar beneden is bijgesteld, zijn de aanbevelingen van 2022 en 2023 die geen verband houden met energie-uitdagingen niet meegenomen in de algehele beoordeling.
- (25) Na de evaluatie van de vooruitgang die is geboekt met de uitvoering van alle relevante landspecifieke aanbevelingen op het ogenblik van de indiening van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, is de Commissie van oordeel dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt met betrekking tot de aanbevelingen inzake begrotingsbeleid (2022), de bestrijding van witwassen (LSA 2020.4.1 en 2019.1.3) en liquiditeitssteun ter

bestrijding van de gevolgen van de crisis (LSA 2020.3.1), evenals met de uitbreiding van overheidsinvesteringen in de groene en de digitale transitie (LSA 2022.1.2.).

- (26) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan omvat een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn genoemd in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees Semester tot Letland heeft gericht, met name de groene (LSA 2020.3.6, 2020.3.5., 2019.3.3. en 2019.3.4.) en de digitale (LSA 2020.3.7. en 2019.3.5.) transitie, sociale uitsluiting (LSA 2020.2.1., 2020.2.4., 2019.2.1. en 2019.2.3.), gezondheidszorg (LSA 2020.1.2. en 2019.2.3.), regionale verschillen (LSA 2019.4.1.) en betaalbare huisvesting (LSA 2019.3.2.), digitale vaardigheden en volwasseneneducatie (LSA 2020.2.4., 2019.2.2. en 2019.2.4.) en hoger onderwijs (LSA 2019.2.2.), convergentie en productiviteitsgroei, met inbegrip van onderzoek en innovatie en steun voor bedrijfsinvesteringen (LSA 2020.3.4. en 2019.3.1.), en bestuurlijke capaciteit, met inbegrip van belastingadministratie, overheidsopdrachten en het rechtsstelsel (LSA 2019.4.1.).
- (27) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan worden door Letland geen hervormingen geschrapt en wordt het ambitieniveau voor alle zes componenten behouden. Het verlagen van de streefdoelen voor sommige investeringen als gevolg van objectieve redenen wordt verzacht door het opschalen van of zoeken naar betere alternatieven voor andere investeringen.
- (28) Het is de verwachting dat het REPowerEU-hoofdstuk zal bijdragen aan de energiegerelateerde landspecifieke aanbevelingen voor 2022 en 2023. Met name hervormingsmaatregel 7.1.r (hervorming: Transformatie van de nationale energiesector) zal naar verwachting de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen door de inzet van hernieuwbare energiebronnen te versnellen. De investeringsmaatregelen 7.2.i (investeringen: Veiligheid en stabiliteit van de energievoorziening en synchronisatie met het netwerk van de Unie), 7.3.i (investeringen: Het verbeteren, digitaliseren en beveiligen van de elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken) en 7.4.i (Het gebruik van duurzaam biomethaan vergroten) zullen naar verwachting ook de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen en de inzet van hernieuwbare energie versnellen door het gebruik van duurzaam biomethaan te vergroten, door de nationale elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken te digitaliseren, te verbeteren en te beveiligen, en door de opslag en capaciteit van elektriciteit te vergroten. Het is de verwachting dat deze maatregelen zorgen voor voldoende capaciteit van de interconnecties en dat ze de synchronisatie met het elektriciteitsnet van de Unie voortzetten.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”

- (29) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt d), van en criterium 2.4 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van

artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad³ (het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan”).

- (30) In het gewijzigde plan wordt de naleving van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” beoordeeld aan de hand van de methodologie die is uiteengezet in de technische richtsnoeren van de Commissie over de toepassing van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” in het kader van de verordening betreffende de faciliteit voor herstel en veerkracht (2021/C58/01). Wijzigingen die in het kader van de aanpassing van het plan in maatregelen zijn aangebracht, hebben geen invloed op de beoordeling die is uitgevoerd voor het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan.
- (31) Voor alle gewijzigde en nieuwe hervormingen en investeringen die zijn ingevoerd, waaronder het REPowerEU-hoofdstuk, heeft Letland een beoordeling gemaakt van elke maatregel aan de hand van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”. Waar nodig, zijn in de relevante mijlpalen en streefdoelen specifieke waarborgen opgenomen om ervoor te zorgen dat het beginsel van “geen ernstige afbreuk doen” wordt nageleefd. Op basis van de door Letland verstrekte informatie kan worden geconcludeerd dat het plan er naar verwachting voor zal zorgen dat geen van de maatregelen ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852.
- (32) Geen enkele maatregel in het kader van het gewijzigde Letse herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, valt onder artikel 21 quater, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241.

Bijdrage aan de REPowerEU-doelstellingen

- (33) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt d bis), van en criterium 2.12 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, zal het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting in hoge mate (score A) effectief bijdragen tot de energiezekerheid, de diversificatie van de energievoorziening in de Unie, de toename van het gebruik van hernieuwbare energie, de verbetering van de energie-efficiëntie, de toename van de energieopslagcapaciteit of de noodzakelijke vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen vóór 2030.
- (34) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zullen naar verwachting bijdragen tot de doelstellingen van artikel 21 quater, lid 3, punten b), c) en e), van Verordening (EU) 2021/241. Het is de verwachting dat de investering en de bijbehorende hervorming inzake duurzaam biomethaan het gebruik van deze bron zullen doen toenemen door het creëren van een regionaal injectiepunt en door het opzetten van een wettelijk kader voor het injecteren van duurzaam biomethaan in het bestaande aardgasnetwerk (doelstelling van punt b)). Naar verwachting zullen binnen dit kader ook kleine biomethaanproducenten in staat worden gesteld om bij te dragen aan het verhogen van het totale gebruik van deze bron door toegang te krijgen tot beschikbare injectiepunten. De investering in de modernisering, digitalisering en beveiliging van het elektriciteitsnet zal naar verwachting het aandeel hernieuwbare energie vergroten en het gebruik ervan versnellen door de invoering van oplossingen voor slim netwerkbeheer op zowel transmissie- als distributieniveau, en door de vergroting van de capaciteit van het nationale netwerk om de integratie van hernieuwbare energie

³ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

mogelijk te maken (doelstelling van punt b)). De hervorming zal naar verwachting energiearmoede aanpakken door een gunstig regelgevingskader voor energiegemeenschappen en zelfopwekking tot stand te brengen, en door binnen dit kader initiatieven ten gunste van kwetsbare groepen in te voeren (doelstelling van punt c)). Naar verwachting zal de investering in de bouw van een batterijsysteem voor energieopslag bijdragen tot het aanpakken van interne en grensoverschrijdende knelpunten bij de transmissie en distributie van energie die het gevolg zijn van de geleidelijke desynchronisatie van het nationale netwerk met de Russische en Wit-Russische netwerken (doelstelling van punt e)). Deze investering moet ook de opslag van elektriciteit ondersteunen en de energiezekerheid vergroten (doelstelling van punt e)).

- (35) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zijn coherent met de inspanningen van Letland om de doelstellingen van artikel 21 quater, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 te bereiken, rekening houdend met de maatregelen in het reeds vastgestelde uitvoeringsbesluit van de Raad en met andere aanvullende of begeleidende maatregelen die op nationaal niveau of door de Unie worden gefinancierd. De investering in de bouw van een batterijsysteem voor energieopslag is een aanvulling op een grensoverschrijdend project dat gefinancierd wordt door de Connecting Europe Facility. De doelstellingen van het REPowerEU-hoofdstuk zijn afgestemd op de inspanningen van Letland om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verder te verminderen, de groene transitie te versnellen en een land te worden dat schone energie uitvoert.

Maatregelen met een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect

- (36) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt d ter), van en criterium 2.13 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, wordt verwacht dat de in het REPowerEU-hoofdstuk opgenomen maatregelen in hoge mate (score A) een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect zullen hebben.
- (37) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt bij aan het veiligstellen van de energievoorziening in de Unie als geheel door de integratie van hernieuwbare energiebronnen mogelijk te maken via oplossingen voor slim netwerkbeheer, door de elektriciteitsinfrastructuur te moderniseren en te beveiligen, door de opslagcapaciteit voor elektriciteit te vergroten en door de synchronisatie van het elektriciteitsnetwerk van de Baltische staten met het netwerk van de Unie te versnellen.
- (38) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt ook bij aan het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen door het gebruik van duurzaam biomethaan te vergroten en door te investeren in de modernisering, digitalisering en beveiliging van het elektriciteitsnet om een grotere integratie van hernieuwbare energiebronnen mogelijk te maken. De investeringsmaatregel voor de installatie van een batterijsysteem voor energieopslag is bedoeld als aanvulling op een grensoverschrijdend project dat wordt uitgevoerd door Letland, Litouwen, Estland en Polen om ervoor te zorgen dat de elektriciteitsnetten van de Baltische staten volledig gesynchroniseerd zijn met het netwerk van continentaal Europa. Deze investering omvat ook ondersteunende activiteiten die gericht zijn op het verbeteren van de cyberveiligheid van kritieke infrastructuren en het waarborgen van een stabiele werking van het transmissienetwerk na de synchronisatie, met het oog op een grotere integratie van hernieuwbare energiebronnen. De investering in het verbeteren, digitaliseren en beveiligen van de elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken heeft ook een grensoverschrijdende en meerlandendimensie of een soortgelijk effect, aangezien deze naar verwachting zal

bijdragen aan het wegnemen van knelpunten in de energiestromen en de integratie van hernieuwbare energiebronnen in de netwerken zal vergemakkelijken.

- (39) De geraamde totale kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk met een grensoverschrijdende of meerlandendimensie bedragen 99 % van de geraamde kosten van het REPowerEU-hoofdstuk. Het hoofdstuk wordt daarom geacht in grote mate een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect te hebben.

Bijdrage tot de groene transitie met inbegrip van biodiversiteit

- (40) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt e), van en criterium 2.5 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of die helpen het hoofd te bieden aan de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen vertegenwoordigen 42 % van de totale toewijzing voor het herstel- en veerkrachtplan en 100 % van de totale geraamde kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. In overeenstemming met artikel 17 van Verordening (EU) 2021/241 is het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in overeenstemming met de informatie die is opgenomen in het nationale energie- en klimaatplan 2021-2030.
- (41) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk hebben een blijvend effect omdat ze zullen bijdragen aan de modernisering, beveiliging en digitalisering van de nationale elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken. Investerings in het nationale netwerk zijn van essentieel belang om de transitie naar schone energie en de synchronisatie van de nationale netwerken met het netwerk van continentaal Europa te versnellen, ook met het oog op de EU-doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050. Bovendien geldt dat de maatregelen in het hoofdstuk bijdragen tot het bereiken van de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie voor 2030 en de doelstelling van de Unie om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, door het nationale energienet voor te bereiden op een grotere integratie van hernieuwbare elektriciteit en door het gebruik van duurzaam biomethaan te vergroten. De hervorming zal naar verwachting i) een faciliterend kader invoeren voor energiegemeenschappen, zelfverbruikers en eigenaren van microgeneratoren, ii) voorwaarden vastleggen voor een efficiënter gebruik van bestaande transmissie- en distributie-infrastructuren, en iii) voorwaarden vastleggen voor het verhogen van het gebruik van duurzaam biomethaan dat in het bestaande aardgasnetwerk wordt geïnjecteerd.
- (42) De investeringen in het beveiligen en stabiliseren van de energievoorziening en in de synchronisatie van het nationale elektriciteitsnet met het elektriciteitsnet van de Unie zullen verder bijdragen aan de groene transitie van Letland zodat minder fossiele brandstoffen worden gebruikt. De investering in het upgraden, digitaliseren en beveiligen van de elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken zal naar verwachting een grotere hoeveelheid variabele hernieuwbare energie mogelijk maken, wat de Letse ambitie om een land te worden dat schone energie uitvoert begunstigt. De investering in duurzaam biomethaan vormt een aanvulling op de nationale inspanningen om het aandeel van hernieuwbare energiebronnen te vergroten en het gebruik ervan te versnellen. Van alle maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk wordt derhalve verwacht dat ze aanzienlijk zullen bijdragen aan de groene transitie of aan het aanpakken van de uitdagingen die daaruit voortvloeien.

Bijdrage tot de digitale transitie

- (43) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt f), van en criterium 2.6 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate bijdragen tot de digitale transitie of die helpen het hoofd te bieden aan de uit die transitie voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de doelstellingen inzake digitalisering zijn goed voor 23 % van de totale toewijzing voor het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VII bij die verordening beschreven methode.
- (44) De digitale maatregelen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan blijven diverse aspecten bestrijken van de digitale transformatie in zowel de openbare als de particuliere sector, vaardigheden en connectiviteit, met de nadruk op de verbetering van het concurrentievermogen van de Letse economie op de middellange en lange termijn. De wijzigingen in het Letse herstel- en veerkrachtplan hebben geen invloed op de substantiële bijdrage van het plan aan de digitale transitie of aan de uitdagingen die daaruit voortvloeien.
- (45) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting bijdragen aan de digitale transitie en het aanpakken van de daaruit voortvloeiende uitdagingen door te investeren in de digitalisering van de elektriciteitsdistributie- en transmissienetwerken en in de digitale veiligheid van kritieke energie-infrastructuren. Maatregelen in het kader van dit hoofdstuk zullen ook bijdragen tot een verhoging van de opslagcapaciteit in verband met slimme energiesystemen. Overeenkomstig artikel 21 quater, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 mogen hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de totale toewijzing voor het plan met het oog op de toepassing van het bij die verordening vastgestelde vereiste van het digitale streefcijfer.

Monitoring en uitvoering

- (46) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van en criterium 2.8 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, zijn de regelingen die worden voorgesteld in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, passend (score A) om te zorgen voor de doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.
- (47) De aard en omvang van de voorgestelde wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan van Letland hebben geen invloed op de vorige beoordeling van de doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan. De mijlpalen en streefdoelen bij de gewijzigde maatregelen, waaronder die in het REPowerEU-hoofdstuk, zijn duidelijk en realistisch en de voorgestelde indicatoren voor die mijlpalen en streefdoelen zijn relevant, acceptabel en robuust. De mijlpalen en streefdoelen zijn ook relevant voor reeds voltooide maatregelen die in aanmerking komen uit hoofde van artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Om een betalingsverzoek te kunnen rechtvaardigen, moeten deze mijlpalen en streefdoelen in de loop van de tijd op bevredigende wijze worden bereikt.

Kostenberekening

- (48) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt i), van en criterium 2.9 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241, is de motivering die in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk wordt verstrekt voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in zekere

mate (score B) redelijk en aannemelijk, zijn de kosten in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel en staan zij in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

- (49) Letland heeft afzonderlijke kostenramingen verstrekt voor alle nieuwe maatregelen die kosten met zich meebrengen in het herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, alsook afzonderlijke motiveringen voor alle maatregelen waarvan de wijzigingen een aanpassing van de kostenramingen met zich meebrengen. De door Letland verstrekte informatie is over het algemeen voldoende gedetailleerd om de redelijkheid en aannemelijkheid van de kostenramingen te kunnen beoordelen. Letland heeft ramingen en aannamen over de kosten verstrekt in de standaardmodeltabel die bedoeld was voor het geven van een overzicht van de voornaamste informatie en gegevens voor de kostenberekening, waaronder de methode die aan de kostenberekeningen ten grondslag ligt. Letland diende ook aanvullende ondersteunende documenten voor de kostenramingen in, waaronder offertes voor aanbestedingen, verwijzingen naar vergelijkbare investeringen in het verleden en gedetailleerde kostenramingen die zijn opgesteld door gekwalificeerde deskundigen. Bovendien verstrekte Letland verschillende versies van zijn bouwkostenprognose die een inflatiegerelateerde kostenstijging rechtvaardigden. Uit de beoordeling van de kostenramingen en de ondersteunende documenten blijkt dat de meeste kosten van de nieuwe maatregelen goed gemotiveerd, redelijk en aannemelijk zijn. Bovendien zijn de aanpassingen in de kostenramingen van de gewijzigde maatregelen voldoende gemotiveerd en evenredig. Tot slot zijn de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel en staan zij in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect. De kostenramingen van de gewijzigde maatregelen betreffen slechts een fractie van het plan en hebben geen invloed op de beoordeling van het oorspronkelijke plan wat betreft het kosten criterium (score B).
- (50) Letland heeft voldoende informatie en gegevens verstrekt waaruit blijkt dat de kosten voor alle nieuwe en REPowerEU-maatregelen niet tegelijkertijd uit andere financieringsbronnen van de Unie zullen worden gefinancierd. De toezegging om waarborgen in te voeren die bedoeld zijn om dubbele financiering te voorkomen, blijft bestaan en is niet veranderd door de wijziging van het plan.

Eventuele andere beoordelingscriteria

- (51) De Commissie is van mening dat de door Letland voorgestelde aanpassingen niet van invloed zijn op de positieve beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan zoals uiteengezet in het Uitvoeringsbesluit van de Raad ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1) van 13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Letland wat betreft de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het plan overeenkomstig de beoordelingscriteria van artikel 19, lid 3, punten c), g), j) en k).

Raadplegingsproces

- (52) In overeenstemming met zijn nationale rechtskader heeft Letland een reeks raadplegingen gehouden met belanghebbenden om de wijzigingen in Verordening (EU) 2021/241 en de inhoud van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan te bespreken. Het grote publiek werd in mei-juni 2023 formeel geraadpleegd over het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan via het elektronische platform van het kabinet van ministers. Ook de sociale partners, waaronder vertegenwoordigers van beroepsorganisaties, werden geraadpleegd. De suggesties van belanghebbenden zijn

openbaar. De betrokkenheid van belanghebbenden bij de besprekingen werd gestimuleerd via het beheers- en controlesysteem dat wordt gebruikt voor de uitvoering van de steun voor het cohesiebeleid, waar vertegenwoordigers van de belanghebbenden een integraal onderdeel zijn van het toezichtcomité van de EU-fondsen.

- (53) Als onderdeel van het raadplegingsproces met belanghebbenden organiseerden de Letse autoriteiten een openbare raadpleging over het REPowerEU-hoofdstuk op een speciaal wetgevingsportaal. Er werden in totaal twaalf bijdragen ontvangen van vier partners. De ontvangen opmerkingen zijn door de Letse autoriteiten onderzocht en belanghebbenden hebben een toelichting gekregen over de vervolgacties.

Positieve beoordeling

- (54) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, positief beoordeeld en concludeert dat het plan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241. Nu moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2, van en bijlage V bij die verordening, de hervormings- en investeringsprojecten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gewijzigde plan worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun.

Financiële bijdrage

- (55) De totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk van Letland worden geraamd op 1 969 244 522 EUR. Aangezien het bedrag van de geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de geactualiseerde maximale financiële bijdrage die voor Letland beschikbaar is, moet de overeenkomstig artikel 11 berekende financiële bijdrage die aan het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk van Letland is toegewezen, gelijk zijn aan het totale bedrag van de financiële bijdrage die voor het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk van Letland beschikbaar is. Dit bedrag is gelijk aan 1 834 501 144 EUR.
- (56) Overeenkomstig artikel 21 bis, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 heeft Letland op 26 september 2023 een verzoek ingediend tot toewijzing van de in artikel 21 bis, lid 1, van die verordening bedoelde ontvangsten, die door de lidstaten worden gedeeld op basis van de indicatoren die zijn vastgesteld in de methode in bijlage IV bis bij Verordening (EU) 2021/241. De totale kosten van de in artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), bedoelde maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk worden geraamd op 134 743 378 EUR. Aangezien dit bedrag hoger is dan het voor Letland beschikbare toewijzingsaandeel, moet de aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun die voor Letland beschikbaar is, gelijk zijn aan het toewijzingsaandeel. Dit bedrag is gelijk aan 123 797 035 EUR.
- (57) Daarnaast heeft Letland overeenkomstig artikel 4 bis van Verordening (EU) 2021/1755⁴ op 28 februari 2023 een met redenen omkleed verzoek ingediend om zijn gehele resterende voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor

⁴ Verordening (EU) 2021/1755 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2021 tot oprichting van de reserve voor aanpassing aan de Brexit (PB L 357 van 8.10.2021, blz. 1).

aanpassing aan de Brexit, ten bedrage van 10 946 343 EUR, naar de faciliteit over te dragen. Dat bedrag moet beschikbaar worden gesteld om de hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk te ondersteunen als aanvullende niet-terugvorderbare financiële steun.

- (58) De totale financiële bijdrage die voor Letland beschikbaar is, moet 1 969 244 522 EUR bedragen.

Voorfinanciering voor REPowerEU

- (59) Letland heeft verzocht om de volgende financiering voor de uitvoering van zijn REPowerEU-hoofdstuk: overdracht van 10 946 343 EUR uit de voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit en 123 797 035 EUR uit de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad.
- (60) Voor deze bedragen heeft Letland op 26 september 2023 overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241 verzocht om 26 948 676 EUR, zijnde 20 % van de gevraagde financiering, voor te financieren. Onder voorbehoud van de beschikbare middelen moet die voorfinanciering ter beschikking van Letland worden gesteld, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en in overeenstemming met een overeenkomst tussen de Commissie en Letland overeenkomstig artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 (de “financieringsovereenkomst”).
- (61) Uitvoeringsbesluit van de Raad ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1 van 13 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Letland moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd. Voor de duidelijkheid moet de bijlage bij dat uitvoeringsbesluit volledig worden vervangen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Uitvoeringsbesluit (EU) ST 10157/21 INIT; ST 10157/21 ADD 1 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 1 wordt vervangen door:

“Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Letland op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormings- en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.”;

2) in artikel 2 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

“1. De Unie stelt aan Letland een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 1 969 244 522 EUR⁵. Deze bijdrage omvat:

- (a) een bedrag van 1 640 779 642 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om uiterlijk op 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (b) een bedrag van 193 721 502 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (c) een bedrag van 123 797 035 EUR⁶ overeenkomstig artikel 21 bis, lid 6, van Verordening (EU) 2021/241, uitsluitend voor de in artikel 21 quater van die verordening bedoelde maatregelen, met uitzondering van de in artikel 21 quater, lid 3, punt a), bedoelde maatregelen;
- (d) een bedrag van 10 946 343 EUR, overgeheveld van de reserve voor aanpassing aan de Brexit naar de faciliteit.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Letland in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Een bedrag van 237 380 000 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2021/241.

Een bedrag van 26 948 676 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241. Die voorfinanciering kan door de Commissie in maximaal twee tranches worden uitbetaald.

De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.”;

3) de bijlage wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Adressaat

Dit besluit is gericht tot de Republiek Letland.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

⁵ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Letland in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

⁶ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Letland in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van bijlage IV bis naar die verordening.